

Оксана Клименко,

канд. іст. наук, ст. наук. співроб., доцент

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського

Олена Сокур,

мол. наук. співроб.,

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського

Київ, Україна

ЧИННА НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА ВЗАЄМОДІЇ УКРАЇНСЬКИХ БІБЛІОТЕК В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

У праці проаналізовано законодавство України щодо прогресу взаємодії у вітчизняній бібліотечно-інформаційній галузі задля комплексного розвитку вітчизняного науково-культурно-освітнього простору в умовах цифровізації. Досліджено галузеве та ієрархічне законодавство і підзаконні нормативно-правові акти, успішна реалізація яких сприятиме інтеграції надбань та досягнень української науки, культури, освіти у світовий інформаційний простір. Зроблено висновок, що чинної вітчизняної нормативно-правової бази недостатньо для успішної взаємодії українських бібліотек, і це актуалізує напрацювання нормативно-правового забезпечення як правових механізмів на національному рівні.

Ключові слова: законодавство України, взаємодія бібліотек, бібліотечно-інформаційна галузь, нормативно-правові акти, інформаційний простір, цифровізація.

Одним з важливих аспектів сучасної державної правової політики в Україні є євроінтеграція, що спонукає до глибинного реформування всіх сфер суспільства, а досягнення успіху в цьому процесі є передумовою для зростання наукового, культурного, освітнього та економічного потенціалу держави, забезпечення безперешкодного доступу до інформації громадян України в умовах цифровізації. У «Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018–2020 роки» визначено, що «основна мета цифровізації полягає в досягненні цифрової трансформації існуючих та створенні нових галузей економіки, а також трансформації сфер життєдіяльності в нові більш ефективні та сучасні. Такий приріст є можливим лише тоді, коли ідеї, дії, ініціативи та програми, які стосуються цифровізації, будуть інтегровані, зокрема, в національні,

регіональні, галузеві стратегії і програми розвитку» [2]. Тому сьогодні пріоритетним завданням для вітчизняної бібліотечно-інформаційної галузі є об'єднання зусиль професійного співтовариства у формуванні єдиного національного інформаційного простору, забезпечення інформаційного супроводу процесів модернізації та інноваційного розвитку, підвищення ролі бібліотечно-інформаційної галузі, надання соціальних гарантій бібліотекарям [1, с. 160].

Вивченню чинного законодавства в бібліотечній царині приділяли увагу такі вітчизняні вчені: О. Воскобойнікова-Гузєва, Л. Дубровіна, О. Онищенко, Ю. Половинчак, Т. Ярошенко та інші. Але актуальне питання взаємодії у вітчизняній бібліотечно-інформаційній сфері фактично залишилося поза увагою. З огляду на попередні напрацювання, здійснений аналіз нормативно-правового забезпечення взаємодії у вітчизняній бібліотечно-інформаційній галузі засвідчив несистемний характер відповідної діяльності. Крім того, на концептуальному та нормативному рівнях не розроблено окремого нормативно-правового документа чи стандарту, який би включав усі складові, необхідні для законного, обґрунтованого і вмотивованого механізму щодо закріплення та реалізації поняття «взаємодія бібліотек», який є базовим для успішного комплексного розвитку вітчизняного науково-культурно-освітнього простору та відповідав би вимогам міжнародних норм і стандартів.

Мета статті – проаналізувати законодавство України (як сукупність усіх чинних впорядкованих нормативно-правових актів) щодо прогресу та оновлення нормативно-правового забезпечення взаємодії у вітчизняній бібліотечній справі. Для реалізації поставленої мети було досліджено галузеве та ієрархічне (по юридичній чинності) законодавство і підзаконні нормативно-правові акти: закони України, постанови Верховної Ради України, укази Президента України, постанови Кабінету Міністрів України щодо комплексного розвитку бібліотек, успішна реалізація яких сприятиме інтеграції надбань та досягнень української науки, культури, освіти у світовий інформаційний простір.

Закон України «Про бібліотеки і бібліотечну справу» (1995) – це базовий спеціальний закон, який містить первісні правові норми з основних питань та визначає загальні засади вітчизняної бібліотечної справи з метою задоволення інформаційних, наукових і культурних потреб суспільства, збагачення духовного потенціалу народу і має вищу юридичну силу щодо підзаконних нормативних актів. Закон чітко визначив статус вітчизняних бібліотек, правові та організаційні засади їхньої діяльності, спрямованої на реалізацію прав громадян на вільний доступ до інформації, знань,

залучення до цінностей національної та світової культури, науки, освіти, що зберігаються в бібліотечних фондах. Бібліотеки – це юридичні особи, що не підлягають приватизації, забороняється вилучення з бібліотечних фондів документів за ідеологічними чи політичними мотивами. Вперше Законом передбачено, що ратифіковані в Україні міжнародні договори встановлюють інші норми, ніж вітчизняне законодавство, то практика бібліотечної діяльності має функціонувати за міжнародними правилами. Законом регламентовано, що держава фінансує створення інформаційних мереж і телекомунікаційних систем для інформаційного обміну, входження бібліотек у світові глобальні комп'ютерні мережі та стимулює інтеграцію вітчизняних бібліотек у світовий інформаційний простір.

Головний принцип взаємодії бібліотек і взаємовикористання їхніх ресурсів було задекларовано ст. 1 Закону України «Про бібліотеки і бібліотечну справу», де визначення «бібліотечна система України» тлумачиться як «розгалужена мережа бібліотек різних видів, які пов'язані взаємодією і взаємовикористанням бібліотечних ресурсів». Стаття 4 Закону визначає напрями бібліотечної взаємодії, стимулюючи «взаємовикористання бібліотечних ресурсів через систему міжбібліотечного абонементу, зведених каталогів, депозитаріїв, обмінних бібліотечних фондів, інтеграцію бібліотек України у світовий інформаційний простір». Статтями 5, 10, 11, 24 встановлено органи управління процесом взаємодії з боку держави, місцевого самоврядування, визначено центральні бібліотеки, на які покладено обов'язок забезпечувати взаємодію бібліотек різних типів і видів [4].

Базовим для означених процесів став Закон України «Про науково-технічну інформацію» (1993), у якому перед національною системою науково-технічної інформації було поставлено завдання сформуванню на основі довідково-інформаційних фондів, включаючи бази і банки даних, систему інформаційного забезпечення юридичних та фізичних осіб, аналітично-синтетичну обробку першоджерел, організацію пропаганди передового виробничого досвіду та сприяння широкому використанню досягнень науки і техніки [9].

З початку 90-х років XX ст. в Україні розпочато процес формування електронних ресурсів і електронних бібліотек, чому сприяли світові тенденції інформатизації суспільства. Проблема створення національної електронної бібліотеки в Україні вперше актуалізувалася на рівні органів державної влади у 1998 р., коли Законом України «Про Національну програму інформатизації» було передбачено розробку і затвердження Державної програми «Електронна бібліотека» [10]. Документ містив

загальні засади формування, виконання та коригування Національної програми інформатизації. Закон України «Про Концепцію Національної програми інформатизації» включав характеристику сучасного стану інформатизації, стратегічні цілі та основні принципи інформатизації, очікувані наслідки від реалізації [8].

Законом України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки» (2007), зокрема, передбачено необхідність вирішення питання функціонування електронної бібліотеки [11]. У плані заходів з реалізації завдань щодо розвитку інформаційного суспільства в Україні першочерговими визначено «створення загальнодержавних інформаційних систем, насамперед у сферах охорони здоров'я, освіти, науки, культури, охорони довкілля», наголошувалося на створенні національного ресурсу «Електронна бібліотека» [6].

Розпорядженням Кабінету Міністрів України у 2009 р. було схвалено «Концепцію Державної цільової національно-культурної програми створення єдиної інформаційної бібліотечної системи «Бібліотека – XXI» [5], яка стала складовою «Національної програми інформатизації» (далі Програма). Метою Програми визначено «підвищення ефективності використання, забезпечення доступності документів, які зберігаються в бібліотечних, архівних і музейних фондах, шляхом створення єдиної інформаційної бібліотечної системи» [10].

Серед пріоритетних напрямів реалізації Програми є: визначення об'єктів зберігання в бібліотечних та архівних фондах, що мають загальнодержавне значення; переведення в електронну форму документів, які зберігаються в Державному бібліотечному, Національному архівному та Музейному фондах, фондів Державного архіву друку Державної наукової установи «Книжкова палата України імені Івана Федорова», інших бібліотечних, архівних і музейних фондів; створення єдиної бібліотечної інфраструктури. Зазначено, що виконання Програми дасть змогу підвищити рівень інформаційної культури населення та ввести в науковий обіг унікальні документи, які становлять історичну та культурну цінність не тільки для України, а й для світової спільноти. Виконання Програми мало б сприяти налагодженню співпраці та забезпеченню координації діяльності між органами виконавчої влади, місцевим самоврядуванням, установами культури й громадськими організаціями щодо ведення обліку та систематизації документів, які зберігаються в бібліотечних, архівних та музейних фондах. Кінцевою метою Програми мало бути створення умов для інтеграції особистості у світовий інформаційний простір.

Вітчизняні науковці наголошують, що розбудова загальнодержавної електронної бібліотечної системи ефективно сприятиме духовній, культурній, політичній консолідації українців усього світу завдяки зростанню доступності до духовно-культурних скарбів, суспільно-політичної та освітньо-наукової національної спадщини, а також спільній участі в її збереженні [1].

Закон України «Про інформацію» (1992) регулює інформаційну сферу, закріплює право особистості на інформацію в усіх сферах суспільного і державного життя країни, а також систему інформації, її джерела, визначає статус учасників інформаційних відношень, регулює доступ до інформації і забезпечує її охорону, захищає особистість і суспільство від помилкової інформації [7].

Кабінет Міністрів України в травні 2013 р. схвалив «Стратегію розвитку інформаційного суспільства країни» (далі Стратегія), яка визначила чіткий курс розвитку вітчизняної бібліотечно-інформаційної системи. Стратегією передбачено активну участь бібліотек у реалізації таких її складових, як електронна освіта, електронна культура, електронна демократія [13]. Цим документом визначено мету, базові принципи, стратегічні цілі розвитку інформаційного суспільства в Україні, завдання, спрямовані на їх досягнення, а також основні напрями, етапи і механізми її реалізації з урахуванням сучасних тенденцій та особливостей розвитку України в перспективі до 2020 р. Бібліотеки України визначені базовим елементом культурної, наукової, освітньої, інформаційної інфраструктури держави.

Пріоритети діяльності вітчизняних бібліотек спрямовані на: консолідацію суспільства; дотримання європейських цінностей; інтеграцію у європейське співтовариство; підвищення якості життя; рівний доступ до інформації, знань і культурного надбання. Зі свого боку держава фінансує створення інформаційних мереж і телекомунікаційних систем для інформаційного обміну, входження бібліотек у світові глобальні комп'ютерні мережі, об'єднання та забезпечення доступності розподілених бібліотечних ресурсів; стимулює взаемвикористання бібліотечних ресурсів через систему міжбібліотечного абонементу, зведених каталогів, депозитаріїв, обмінних бібліотечних фондів, інтеграцію бібліотек України у світовий інформаційний простір; створює умови для міжнародного співробітництва бібліотек. Держава зобов'язується сприяти розширенню міжнародного співробітництва в бібліотечній справі, а саме: у проведенні спільних наукових досліджень; організації міжнародних конференцій, симпозіумів, конгресів та інших заходів; участі в роботі

міжнародних організацій; документообміні; спільній видавничий діяльності. Документом закріплено право бібліотек зі статусом юридичної особи укладати договори про співробітництво з бібліотеками інших держав відповідно до чинного законодавства. Загалом, основні засади Стратегії ґрунтуються на взаємовигідній співпраці, що передбачає міжнародне співробітництво, інтеграцію, партнерство і кооперацію зусиль бібліотек та інформаційних інституцій. Як визначено в документі, актуальними проблемами розвитку бібліотечної науки залишається недостатня міжвідомча координація досліджень та участь вітчизняних фахівців у міжнародних дослідницьких програмах і обмінах.

За результатами парламентських слухань (2014) підготовлено рекомендації на тему: «Законодавче забезпечення розвитку інформаційного суспільства в Україні», у яких зазначено, що в Україні закладено правові засади побудови інформаційного суспільства – прийнято закони та інші нормативно-правові акти, які регулюють суспільні відносини щодо створення інформаційних електронних ресурсів, захисту інтелектуальної власності на ці ресурси, впровадження електронного документообігу, захисту інформації тощо. Задля наукового і науково-технічного забезпечення розвитку інформаційного суспільства Кабінету Міністрів України, Національній академії наук України і національним галузевим академіям наук України рекомендувалося, зокрема: організувати і забезпечити розробку наукових і прикладних засад трансформації інформаційного суспільства в суспільство знань як інноваційну основу подальшого суспільно-економічного розвитку України; запровадити механізми стимулювання суб'єктів господарювання щодо розвитку співробітництва з науковими установами та вищими навчальними закладами з метою розробки і впровадження інформаційних технологій, ресурсів, продукції і послуг та їх правового забезпечення; створити єдиний науковий інформаційний простір, що забезпечить інтеграцію різних видів наукових ресурсів [12].

Правовою основою для розроблення та реалізації «Стратегії розвитку бібліотечної справи на період до 2025 року “Якісні зміни бібліотек для забезпечення сталого розвитку України”» (2017) (далі Стратегія розвитку) є значна нормативно-правова база у сфері інформатизації. Крім названих вище законів, правові відносини у сфері інформатизації регулюють закони України «Про доступ до публічної інформації» (2011), «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах» (2004), постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про формування та виконання Національної програми інформатизації» (1998),

«Про затвердження Правил забезпечення захисту інформації в інформаційних, телекомунікаційних та інформаційно-телекомунікаційних системах» (2006) тощо, відповідно до яких держава гарантує створення умов для розбудови інформаційного суспільства в Україні.

Документ містить аналіз сучасного стану та визначає проблеми бібліотечної справи в Україні; вказує на пріоритети діяльності бібліотек в умовах якісних змін; деталізує напрями розвитку бібліотечної справи, завдання та очікувані результати від їхньої реалізації; визначає план дій по реалізації Стратегії розвитку – передбачає короткострокову (2016–2017), середньострокову (2018–2020) та довгострокову перспективи (2021–2025). Стратегія розвитку для якісної реалізації потребує ще прийняття декількох законів і великої кількості розпоряджень та постанов Кабінету Міністрів України для оновлення та прогресу взаємодії у бібліотечно-інформаційній галузі.

З метою удосконалення управління бібліотеками, сприяння їхньому розвитку та задля належного функціонування бібліотечної галузі при Міністерстві культури України у 2014 р. було створено Міжвідомчу координаційну раду з питань розвитку бібліотек та бібліотечної справи. Пріоритетним завданням визначено «сприяння діяльності бібліотек щодо формування бібліотечних та інформаційних ресурсів, процесам інформатизації бібліотек України, збереження документальної спадщини українського народу» [14].

Як слушно зазначають українські науковці, сучасні принципи організації інформації в електронному середовищі потребують нових підходів до керування бібліотечно-інформаційними ресурсами і сервісами на основі інтеграції розподілених інформаційних масивів, розвитку дієвої координації та міжбібліотечної взаємодії. Не менш важливим є формування широкого партнерства наукових, культурних, інформаційних, освітніх установ: бібліотек, центрів науково-технічної інформації, архівів, музеїв та інших закладів, зацікавлених у розвитку цілісного національного інформаційного простору на основі інтеграції документно-інформаційних ресурсів. Особливого значення набуває здійснення спільних проєктів, спрямованих на формування корпоративних інформаційних мереж, зведених електронних каталогів, бібліотечно-інформаційних консорціумів, електронних ресурсів і цифрових бібліотек, забезпечених єдиними програмними пошуковими системами, доступом через єдиний спеціалізований інформаційний портал [1].

Інформаційне суспільство характеризується створенням глобального інформаційного простору, збільшенням ролі інформації та знань у житті

людства. Міжнародним та національним законодавством визначено необхідність розвитку інформаційного суспільства, у якому кожна людина може мати вільний доступ до інформації. На сьогодні розроблено ряд державних документів, мета яких полягає у визначенні стратегії розвитку України в процесі побудови інформаційного суспільства, серед яких, зокрема – «Концепція розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018–2020 роки» (2018), яка відображає курс України на євроінтеграцію та поточні пріоритетні напрями державної політики. Серед національних пріоритетів і завдань, визначених державною політикою України, також передбачено «створення електронного інформаційного ресурсу з базами даних про об’єкти культурної спадщини, культурні цінності (у тому числі Музейного фонду України), створення електронного інформаційного ресурсу, який складатиметься з модулів (баз даних), з подальшою інтеграцією такої інформації у національній та міжнародні інформаційні ресурси, та забезпечення диференційованого доступу до неї цільових аудиторій» [2].

Розвитку освітньої, наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності через поліпшення доступу до академічних текстів та сприянню академічній доброчесності служить Постанова Кабінету Міністрів України «Положення про Національний репозитарій академічних текстів». Документом визначено, що «Національний депозитарій – загальнодержавна розподілена електронна база даних, у якій накопичуються, зберігаються і систематизуються академічні тексти», складається з центрального і локальних репозитаріїв, які підтримуються інституціональними учасниками [3].

У «Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018–2020 роки» чітко вказано, що «Інтеграція української науки в європейський дослідницький простір забезпечить можливість розвитку передових наукових ідей, участь у міждисциплінарних проектах, що зосереджуються на перспективних ідеях, технологіях та інноваціях. Одним з важливих елементів Єдиного цифрового ринку Європи (Digital Single Market), а також складовою парадигми “Відкриті інновації – Відкрита наука – Відкритість до світу”, яка розвивається у рамках Європейського дослідницького та інноваційного простору, є розбудова Європейської мрії відкритої науки та Європейської інфраструктури даних» [2].

Інтеграція України до європейських і світових систем та інфраструктур повинна стати результатом свідомого та повноцінного впровадження інформаційно-комунікаційних і цифрових технологій. Сьогодні потрібно орієнтуватися на міжнародне, європейське та регіональне співробіт-

ництво. Створення українського контенту відповідно до національних або регіональних потреб сприятиме науковому, культурному, освітньому та економічному розвитку, а також зміцненню інформаційного суспільства.

Адаптація та розвиток електронного середовища, застосування електронних засобів комунікації, надання ефективного доступу до інформації, співвідношення бібліотечно-інформаційної діяльності, авторського права й електронної інформації, професійне навчання кадрів – ключові питання, які вирішує нині бібліотечно-інформаційна спільнота в контексті активізації співробітництва між Україною та Європейськими Союзом. Сучасні принципи організації інформації в електронному середовищі потребують нових підходів до керування бібліотечно-інформаційними ресурсами і сервісами на основі інтеграції розподілених інформаційних масивів, розвитку дієвої координації та міжбібліотечної взаємодії. Не менш важливим є формування широкого партнерства всього кола наукових, культурних, інформаційних, освітніх установ: бібліотек, центрів науково-технічної інформації, архівів, музеїв та інших закладів, зацікавлених у розвитку цілісного національного інформаційного простору на основі інтеграції документно-інформаційних ресурсів, що є яскравим індикатором рівня культурно-інформаційного буття. Особливого значення набуває здійснення спільних проєктів, спрямованих на формування корпоративних інформаційних мереж, зведених електронних каталогів, бібліотечно-інформаційних консорціумів, електронних ресурсів і цифрових бібліотек, забезпечених єдиними програмними пошуковими системами, доступом через єдиний спеціалізований інформаційний портал [1]. Сьогодні розвиток наукової цифрової інфраструктури є визначальним для забезпечення відкритого доступу до наукових досліджень, подальшої їх комерціалізації, створення інновацій, продуктів та послуг. Нові знання та розробки, здійснені за рахунок фінансування з державного бюджету, повинні бути у відкритому доступі та стати здобутком усього суспільства.

Отже, чинної вітчизняної нормативно-правової бази недостатньо для успішної взаємодії українських бібліотек, але вона є вирішальною передумовою функціонування сучасного громадянського суспільства, і це актуалізує напрацювання нормативно-правового забезпечення як правових механізмів на національному рівні, що повинні супроводжуватися позитивними стимулами прийняття і виконання планів і програм, спрямованих на підвищення авторитету бібліотек у суспільстві.

У сучасному світі бібліотеки, які є визначальним засобом поширення знань, піддаються суттєвим трансформаціям, що спонукають до вироб-

лення інноваційних стратегій розвитку бібліотечної галузі. Тому потребують подальшого дослідження механізми взаємодії бібліотек з усіма учасниками формування і поширення інформаційних ресурсів задля забезпечення вільного доступу до них в умовах цифровізації з метою повного задоволення потреб усіх категорій користувачів та побудови правової соціальної держави в Україні й становлення суспільства знань.

Список використаних джерел

1. Інформатизація і модернізація соціокультурної сфери суспільства: взаємодія і розвиток : [монографія] / О. С. Онищенко, В. М. Горовий, В. І. Попик та ін. ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2013. – 184 с.

2. Концепція розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018–2020 роки : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.01.2018 № 67-р. [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. Законодавство України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-%D1%80>. – Дата звернення: 20.04.2019. – Назва з екрана.

3. Положення про Національний репозитарій академічних текстів : Постанова Кабінету Міністрів України від 19.07.2017 р. № 541 [Електронний ресурс] // Урядовий портал. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npras/250156682>. – Дата звернення: 14.06.2018. – Назва з екрана.

4. Про бібліотеки і бібліотечну справу : Закон України від 27.01.1995 р. № 33/95-ВР. [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. Законодавство України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/32/95-%D0%B2%D1%80>. – Дата звернення: 17.09.2019. – Назва з екрана.

5. Про затвердження Державної цільової національно-культурної програми створення єдиної інформаційної бібліотечної системи «Бібліотека – XXI» : Постанова Кабінету Міністрів України від 17.08.2011 р. № 956 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. Законодавство України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/956-2011-%D0%BF>. – Дата звернення: 13.12.2018. – Назва з екрана.

6. Про затвердження плану з виконання завдань, передбачених Законом України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки» : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 15.08.2007 р. № 653-р. [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. Законодавство України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov>.

ua/laws/show/653–2007-%D1%80. – Дата звернення: 05.08.2019. – Назва з екрана.

7. Про інформацію : Закон України від 02.10.1992 р. № 2658–ХІІ [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. Законодавство України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657–12>. – Дата звернення: 20.06.2019. – Назва з екрана.

8. Про Концепцію Національної програми інформатизації : Закон України від 04.02.1998 р. № 75/98-ВР [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. Законодавство України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/75/98-%D0%B2%D1%80>. – Дата звернення: 20.06.2019. – Назва з екрана.

9. Про науково-технічну інформацію : Закон України від 25.06.1993 р. № 3323-ХІІ [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. Законодавство України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3322–12>. – Дата звернення: 20.06.2019. – Назва з екрана.

10. Про Національну програму інформатизації : Закон України від 04.02.1998 р. № 74/98-ВР [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. Законодавство України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/74/98-%D0%B2%D1%80>. – Дата звернення: 20.06.2019. – Назва з екрана.

11. Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки : Закон України від 09.01.2007 р. № 537-V [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. Законодавство України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/537–16>. – Дата звернення: 20.06.2019. – Назва з екрана.

12. Про Рекомендації парламентських слухань на тему «Законодавче забезпечення розвитку інформаційного суспільства в Україні» : Постанова Верховної Ради України від 03.07.2014 р. № 1565-VII [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. Законодавство України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1565–18>. – Дата звернення: 17.09.2019. – Назва з екрана.

13. Про схвалення Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 15.05.2013 р. № 386-р. [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. Законодавство України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/386–2013-%D1%80/>. – Дата звернення: 17.06.2019. – Назва з екрана.

14. Про утворення Міжвідомчої координаційної ради з питань розвитку бібліотек та бібліотечної справи : наказ М-ва культури України від 20.05.2014 р. № 313 // Робота б-к наук.-дослідних установ Нац. акад. наук України в 2014 р. – Київ, 2015. – Вип. 20. – С. 126–133.

References

1. Onyshchenko, O. S., Horovyi, V. M., & Popyk, V. I. ta in. (Comps). (2013). *Informatyziatsiia i modernizatsiia sotsiokulturnoi sfery suspilstva: vzaïemodiia i rozvytok*. [Informatization and modernization of the socio-cultural sphere of society: interaction and development]. Kyiv, Ukraine. [In Ukrainian].
2. Kabinet Ministriv Ukrainy (2018). Kontseptsiiia rozvytku tsyfrovoi ekonomiky ta suspilstva Ukrainy na 2018–2020 roky: Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 17.01.2018 No 67-r. [The Concept of Development of the Digital Economy and Society of Ukraine for 2018–2020: Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine of January 17, 2018]. *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67–2018-%D1%80> [in Ukrainian].
3. Kabinet Ministriv Ukrainy (2017). Polozhennia pro Natsionalnyi repozytarii akademichnykh tekstiv: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 19.07.2017 r. No 541. [Regulations on the National Repository of Academic Texts: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine of July 19, 2017]. *kmu.gov.ua*. Retrieved from <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/250156682> [in Ukrainian].
4. Verhovna Rada Ukrainy (1995). Pro biblioteki i bibliotechnu spravu: Zakon Ukrainy vid 27.01.1995 r. No 33/95–VR. [On Libraries and librarianship: Law of Ukraine of January 27, 1995]. *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/32/95-%D0%B2%D1%80> [in Ukrainian].
5. Kabinet Ministriv Ukrainy (2011). Pro zatverdzhennia Derzhavnoi tsilovoi natsionalno-kulturnoi prohramy stvorennia yedynoi informatsiinoi bibliotechnoi systemy «Biblioteka–XXI»: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 17.08.2011 r. No 956. [On approval of the State Target National-Cultural Program of Creating a Unified Information Library System «Library – XXI»: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine of August 17, 2011]. *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/956–2011-%D0%BF> [in Ukrainian].
6. Kabinet Ministriv Ukrainy (2007). Pro zatverdzhennia planu z vykonannia zavdan, peredbachenykh Zakonom Ukrainy «Pro Osnovni zasady rozvytku informatsiinoho suspilstva v Ukraini na 2007–2015 roky»: Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 15.08.2007 r. No 653-r. [On approval of the plan on completion the tasks envisaged by the Law of Ukraine «On Basic Principles of Development of the Information Society in Ukraine for 2007–2015»: Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine of August 15, 2007]. *zakon.rada.gov.ua*.

Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/653-2007-%D1%80> [in Ukrainian].

7. Verhovna Rada Ukrainy (1992). Pro informatsiiu: Zakon Ukrainy vid 2.10.1992 r. No 2657-XII [On Information: Law of Ukraine of October 2, 1992]. *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12> [in Ukrainian].

8. Verhovna Rada Ukrainy (1998). Pro Kontseptsiiu Natsionalnoi prohramy informatyzatsii: Zakon Ukrainy vid 0402.1998 r. No 75/98-VR [On the Concept of the National Informatics Program: Law of Ukraine of February 4, 1998]. *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/75/98-%D0%B2%D1%80> [in Ukrainian].

9. Verhovna Rada Ukrainy (1993). Pro naukovu-tekhnichnu informatsiiu: Zakon Ukrainy vid 25.06.1993 r. No 3323-XII [On scientific and technical information: Law of Ukraine of June 25, 1993]. *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3322-12> [in Ukrainian].

10. Verhovna Rada Ukrainy (1998). Pro Natsionalnu prohramu informatyzatsii: Zakon Ukrainy vid 04.02.1998 r. No 74/98-VR [On the National Informatics Program: Law of Ukraine of February 4, 1998]. *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/74/98-%D0%B2%D1%80> [in Ukrainian].

11. Verhovna Rada Ukrainy (2007). Pro Osnovni zasady rozvytku informatsiinoho suspilstva v Ukraini na 2007-2015 roky: Zakon Ukrainy vid 09.01.2007 r. No 537-V [On the Basic principles of development of information society in Ukraine for 2007-2015: Law of Ukraine of January 9, 2007]. *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/537-16> [in Ukrainian].

12. Verhovna Rada Ukrainy (2014). Pro Rekomendatsii parlamentskykh slukhan na temu «Zakonodavche zabezpechennia rozvytku informatsiinoho suspilstva v Ukraini»: Postanova Verkhovnoi Rady Ukrainy vid 03.07.2014 r. No 1565-VII [On Parliamentary Hearing Recommendations on «Legislative Support for the Development of the Information Society in Ukraine»: Resolution of the Verkhovna Rada of Ukraine of July 3, 2014]. *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1565-18> [in Ukrainian].

13. Kabinet Ministriv Ukrainy (2013). Pro skhvalennia Stratehii rozvytku informatsiinoho suspilstva v Ukraini: Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 15.05.2013 r. No 386-r. [On approval of the Strategy of Information Society Development in Ukraine: Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine of May 15, 2013]. *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/386-2013-%D1%80/> [in Ukrainian].

14. Pro utvorennia Mizhvidomchoi koordynatsiinoi rady z pytan rozvytku bibliotek ta bibliotechnoi spravy: Nakaz Ministerstva kultury Ukrainy vid 20.05.2014 r. No 313 [On the establishment of the Interagency Coordination Council for Library Development and Library Affairs: Order of the Ministry of Culture of Ukraine of May 20, 2014]. *Robota bibliotek naukovo-doslidnykh ustanov Natsionalnoi akademii nauk Ukrainy – The work of libraries of research institutions of the National Academy of Sciences of Ukraine*, issue 20, pp. 126–133 [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 04.10.2019.

Oksana Klymenko,

PhD (Historical), Senior Researcher, Associate Professor,
V. I. Vernadsky National Library of Ukraine
ORCID: <https://orcid.org/0000-003-4821-8503>

Olena Sokur,

Junior Researcher,
V. I. Vernadsky National Library of Ukraine
Kyiv, Ukraine
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9861-3283>

Current Legal Basis of Collaboration of Ukrainian Libraries in the Conditions of Digitalization

The article analyzes the legislation of Ukraine on the progress of interaction in the national library and information area to provide comprehensive development of the national scientific, cultural and educational space and its successful integration into the relevant world ones. One of the important aspects of modern state legal policy in Ukraine is European integration, which leads to a profound reform of all spheres of society, and the achievement of success in this process is a prerequisite both for increasing the scientific, cultural, educational and economic potential of the state, ensuring unhindered access to information, and improving the well-being of Ukrainian citizens. Adaptation and development of the electronic environment, use of electronic communications, provision of effective access to information, correlation of library-information activity, copyright and electronic information, professional training of personnel are the key issues that are being addressed today by the library-information community in the context of intensifying cooperation between Ukraine and European Communities. Equally important is the formation of a broad partnership of the whole range of scientific cultural, information, educational institutions: libraries, centers of scientific and technical information, archives, museums and other institutions interested in the development of a coherent national information space based on the integration of brightly documented information resources. The current Ukrainian legal framework is not sufficient

for successful interaction of Ukrainian libraries, but it is a crucial prerequisite for the functioning of modern civil society, and it actualizes the development of legal support as legal mechanisms at the national level, which must be accompanied by positive incentives for adoption and implementation of plans, programs and the implementation is aimed at enhancing the credibility of libraries in society.

Keywords: legislation of Ukraine, collaboration of libraries, library and information industry, regulatory acts, information space, digitization.